

Motion till riksdagen 2025/26:1626

av **Magnus Manhammar och Eva Lindh (båda S)**

Förbud mot utsläpp från skrubbrar i hela Sveriges vatten, inklusive ekonomiska zonen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbudet mot utsläpp av skrubbervatten ska utsträckas till att gälla hela Sveriges vattenområde, inklusive Sveriges ekonomiska zon, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sedan den 1 juli 2025 gäller ett förbud mot utsläpp av skrubbervatten från öppna skrubbrar i svenskt sjöterritorium (inre vatten och territorialhav). Från den 1 januari 2029 kommer förbudet även att omfatta andra typer av skrubbrar. Detta är viktiga steg för en renare havsmiljö, men förbudet gäller endast inom territorialvattnet.

Sveriges territorialvatten sträcker sig 12 nautiska mil (cirka 22 kilometer) från baslinjerna längs kusten. Utanför territorialvattnet ligger Sveriges ekonomiska zon (EEZ), som kan sträcka sig upp till 200 nautiska mil från kusten. EEZ är inte svenskt territorium i egentlig mening, men enligt FN:s havsrättskonvention (UNCLOS) och Lag (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon har Sverige där ensamrätt att utnyttja naturresurser och skyldighet att skydda och bevara den marina miljön. För att svenska regler ska gälla i EEZ måste detta anges uttryckligen i lagstiftningen.

I dagsläget är det alltså tillåtet för fartyg att fortsätta släppa ut skrubbevatten i Sveriges ekonomiska zon, strax utanför 12-milsgränsen. Detta innebär att utsläppen i praktiken bara flyttas längre ut, trots att de skadliga ämnena sprids och påverkar hela Östersjön och Västerhavet.

Vetenskapliga studier visar att även låga koncentrationer av skrubbevatten har allvarliga effekter på djurplankton, en nyckelart i den marina näringsväven. Vattnet innehåller bl.a. tungmetaller och andra miljögifter. Dessutom har samhällsekonomiska beräkningar visat på mycket stora kostnader för miljö- och ekosystemskador orsakade av dessa utsläpp.

Sverige bör därför utvidga förbudet mot utsläpp från skrubbrar till att gälla hela Sveriges vattenområde, inklusive den ekonomiska zonen. Detta är både juridiskt möjligt och miljömässigt nödvändigt. Regeringen bör återkomma med förslag till nödvändiga lagändringar, inklusive tillsyns- och sanktionsmöjligheter för Kustbevakningen.

Magnus Manhammar (S)

Eva Lindh (S)